Ч. 162 (11.453). Львів, середа 24. липня 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Росіяни на Волині.

Луцьк, 21 липня 1929.

Читачі „Діла" напевне зауважили, що про росіян і русофілів на північно-західніх землях пишеться загалом дуже мало.

Навіть традиційне рновенське „шумім, братци шумім" не викликало з боку українського громадянства якої будь поважнішої реакції. Так зване „російське питання" найчастіше порушувалося лише в звязку з питанням про українізацію церкви. Натомісць, на полі політичних змагань російського чинника немов би не було.

При виборах до сойму в 1922 р., коли російські впливи не були ще обчислені, українці дали згоду на приняття росіян до бльоку 16-ки. Але вже в минулому році їх не принято до бльоку 18-ки з 2-ох причин: не погоджуючися з принципіяльним становищем росіян, що нібито в Польщі взагалі істнує російська територіяльна меншість та в Сх. Галичині взагалі яканебудь російська меншість, і не придаючи теж жадного практичного значіння евент. такій спілці. І помилки не зроблено: про це свідчить число голосів, яке вони зібрали. Не тільки на Холмщині, але й на Волині на мандат їм і не благословлялося. Правда, мають вони один мандат з Полісся. Мандат по умові з одинкою за роботу для одинки на Холмщині. Його не малиб, коли-б не зичливе відношення до них з боку місцевої адміністрації.

Власне незначні виборчі цифри й то штучно роздуті всякими баламутствами підчас виборчої гарячки, є першою причиною ігнорування росіян і русофілів, як політичної сили.

Другою причиною є втрачення росіянами й їхніми симпатиками всяких впливів на селі. Наші селянські маси нестримно йдуть уперед у національному освідомленні й відріжненні себе від людей іншої національности. І вже тепер є фактом, що росіяни й русофіли на селах Волині й Холмщини стратили все й безповоротно. Де-які впливи вони зберігли ще на Поліссі, але лише тому, що там освідомлення наших селянських мас йде повільнішим темпом.

Отже питання про росіян і русофілів, як про якусь політичну чи культурно-господарську силу на наших північно-західніх землях, не істнує. Ліквідація „російщини" йде природним, тому повільним кроком: російська чи зрусифікована місцева інтелігенція поволі вимирає чи переходить у стан інвалідства, і сумна сторінка історії замикається.

Очевидно, що це сконстантували всі українські політичні угрупування й органи, бо від сторони російського табору укріплень не будують і самого табору поважно не обстрілюють.

Коли в останньому часі ще на цьому фронті гуркотять тяжкі гармати, то лише з табору хрунівлди. Щоби відвести очі українських мас від дійсної небезпеки, хрунівда головно бє по цвинтарю російщини, немов би власне там скривалася найбільша небезпека.

Але, коли нема дійсної політичної чи культурно-господарської російської сили, то це ще не значить, що вже зовсім не істнує для нас питання „російщини" чи „московщини". Ні, воно є, і, між іншим, треба його мати на увазі.

Коли я тут кажу про „російщину" чи „московщину", я зовсім не хочу зачепити так звану російську національну меншість, оскільки вона живе в своїх національних рамах і не виявляє русифікаційних тенденцій. Власне ці тенденції з боку вимираючих русифікаторів та москвофілів і називаємо ми „російщиною" чи „московщиною".

Офензивна акція русифікаційно-москвофільських чинників вступила тепер у третю фазу розвитку.

В першому періоді, від німецької і австрійської окупації північно-західніх українських земель майже до 1920—22 року рештки росіян і русофілів були приголомшені українським національним рухом. Їм уже й не снилося, щоби після ліквідації на цих землях російської державности, могли ще тут зберігтися якінебудь їхні політичні впливи. Перемога українства для них не підлягала сумнівові. Рахуючися з цим, сьогоднішні „стовпи" російщини або горнулися до українців, або принаймні шукали в них опертя, пропонували свої послуги. Мовляв, ми тоже демократи, або тоже „малороси", а то й просто — українці. Сьогоднішні русифікатори в ті часи закликали, напр., духовенство до вивчання української мови (в Бересті). Сам теперішній „російський" посол Король, як кажуть, не обминав українців, а іноді й дуже близько підходив до них.

На Волині почалася „українізація" церкви, приготування до видавництва церк. книг українською мовою. Договір пок. С. Петлюри з Польщею був для цих людей підтвердженням, що тут буде все по українському. Не менше переконував їх у цьому національний рух і серед української інтелігенції.

Але були факти, які змушували росіян і москвофілів заняти вичікуюче становище: декрет про передачу частини церков на Холмщині латинникам, деякі перепони в національній українській роботі на Волині й Поліссі й т. д.

Коли пройшли перші вибори і влада опинилася в руках ендеції, російська сторожа рештків розгромленої „російщини" зрозуміла, що наступив другий, відмінний період. Українство не тільки не було фаворизоване, але, навпаки, його виеліміновувано з усього. Значить, не було потреби з ним рахуватися. Росіяни й москвофіли почали відходити на свої передвоєнні позиції, а звідси вже пляномірно наступати на українців, спочатку обережно, а потім — відкрито й зухвало. Ендеція не тільки не гальмувала цього наступу, але, навпаки, підтримувала його, щоби загальмувати український рух.

І ось у Варшаві відбувся зїзд „по народному образованію", українізація церкви, ухвалена в Почаєві в 1924 р., сводилася на „нет". Священики по селах почали вертатися до „общепонятной" російської мови, міська російська інтелігенція, зорганізована в „благотворітельних обществах" заметушилася, зявилися російські книгарні, полилися на наші землі російські книжки, з хаосу й муті формувалося РНО. „Русскіє деятелі" сподівалися великих успіхів: вони переконали себе, що „русскій народ" на перший заклик стане під їхнім прапором.

Та сталася помилка. Природного гону українських мас по шляху національного освідомлення ніщо не могло спинити: ні режім ендеції, ні „земельна реформа", ні „шкільна устава", ні висилка з Волині священиків-українізаторів. І поки окремі групи російських емігрантів („За Свободу") та росіян-горожан (з п. Серебреніковим) порозумівалися та організувалися до наступу на українське село як на північно-західніх землях так і в Галичині, наші маси в національному освідомленні так далеко посунулися вперед, що общерусскіє руки вже стали за короткі, щоби дістати їх.

Позаду наших національно свідомих чи напів свідомих мас залишилися поодинокі особи з бувших унтер-офіцирів, поліцаїв і „біженців", себ-то тих, що перебули евакуацію в Росії. За них і хапаються російські „деятелі" з РНО, як втоплении за билинку. Та це лише одиниці й то такі, які вже є чужими в рідних селах, а значить без жадного впливу.

„Рновці", не маючи в своєму розпорядженні ні бл. памяти адміністративного апарату, ні шкіл, ні якихнебудь культурно-освітніх чи економічних організацій по наших селах, не в силі дігнати оцих селян-„сепаратистів", що вже так далеко зайшли.

І ось у пориві розпачі, вони кинули через голови наших мас до зрусифікованого духовенства та міських русскіх „деятелей", як п. Комаревич, теж давно знаний клич:

„Хапай і не пущай!"

Принаймні на останній ділянці — церковній та... в самоврядуваннях, а навіть і в державних канцеляріях, де „русскіх людей" засіло досить богато.

Отже стверджуючи, що організованої масової російської сили на наших землях нема, необхідно одначе ствердити, що ще є чимало оцих неумундурованих „гарадових" з РНО по всіх закутках і стежках нашого життя. Не могучи спрямувати українського „ручая" в „русскоє море", вони в безсилій злобі принаймні кидають українцям, що добігають до мети свого освідомлення, різні колоди під ноги. А разом з тим ще іноді деморалізують їх, викривлюють їхні стежки та свідомо ганьблять їхнє імя.

В. Островський.

Манджурський конфлікт.

Берлін, 17. липня 1929.

I.

Китай (Хіна) поділяється офіційно на 19 провінцій, при чому Східній Туркестан й Тибет займають внутрі китайської держави окреме правно-державне становище. За одну із таких провінцій, що лежать **внутрі** Китаю і в межах підлеглости китайському суверенітетові, вважають китайці також Манджурію. Одначе офіційні китайські дані не зовсім відповідають реальній дійсности. Велика китайська революція витворила таксамо внутрі Китаю, як теж на його окраїнах, цілком новий фактичний стан, який ще і досі не найшов собі якогонебудь закінченого устроєвого й адміністративного оформлення. Поділ китайських провінцій іде нині фактично цілком не по лініях старої адміністративної схеми, але радше по лініях більших чи менших впливів і значіння тих чи інших китайських місцевих сатрапів і революційних генералів. Покликуючися на дані знаменитого шангайського місячника „The Far Eastern Review", можемо говорити, що нинішній Китай поділяється фактично на **сім** окремих цілком самостійних держав, які одначе в щораз більшій мірі обєднує і знова поволі сковує в одну величезну федеративну цілість побідна революційно-націоналістична партія Го-Мін-Дан (чи пак Куо-мін-танг) зі своїм урядом у Нанкіні.

Одною із таких типових китайських революційно-самостійних провінцій є комплекс північно-східніх китайських територій, в якому зрештою доволі трудно з точністю означити певні розмежування. Ще найвиразніше можна було визнатися у тутешніх відносинах за життя манджурського диктатора Чанг-Тсо-Ліна. З бази Манджурії він опановував цілий північно-східній Китай, отжеж провінції Чілі, Шантунг, частину Гонау, Монголію, Кіянгсу й Ангуї. Все це творило доволі заокруглену цілість, правдиву сатрапію, в якої нутрі Чанг-Тсо-Лін був абсолютним паном положення. Більше того, — Пекін разом з т. зв. „центральним", фактично-ж цілком безпомічним урядом всеціло стояв під його впливом. Сам-же Чанг-Тсо-Лін тримався завдяки сильній підтримці японців. Після його трагічної смерти цілий отой комплекс земель і влади перейшов правом спадщини на його сина Чанг-Гзе-Лянга. Одначе смерть великого Чанг-Тсо-Ліна була причиною, що північно-східня китайська сатрапія із нутра заломалася і це значно прискорило, як що взагалі не спричинило побіду визвольно-революційного нанкінського уряду, — який, як відомо, виписав на своїх стягах гасла обєднання цілого Китаю. Малий син великого батька Чанг-Гзе-Лянг не почував в собі доволі сил, щоби боронити для себе батьківську спадщину і піддався урядові націоналістів. Він нала-

ді залишився манджурським сатрапом, але зі
значно звуженим обсягом впливів.

Манджурія сама по собі не є того рода спадко-
вим обектом, щоби вона могла приносити свому
власникові богато радости. Поминаючи власні
суверенні амбіції, повсякчасному володареві
Манджурії приходиться лявірувати поміж трьо-
ма зовнішніми силами, з котрих кожна заявляє
на Манджурію свої окремі претенсії. Це: Москва,
Японія і побідний націоналістичний Нанкінг. В
тих перспективах хтось дотепний назвав Ман-
джурію „Ельзас-Льотарингією Далекого Сходу,
піднесеною до квадрату". І справді, ніяка китай-
ська окраїнна провінція не скриває в своїм нутрі
стільки можливостей далекосяглих конфліктів,
що Манджурія. Є вона спірним міжнароднім яб-
луком та ще в добавок — дуже квасним яблуком.
З тою самою легкістю, як оце вибух за Манджу-
рію конфлікт поміж Нанкіном і Москвою, міг би
вибухнути такий самий конфлікт поміж Нанкі-
ном іТокіо або поміж Москвою і Токіо або зреш-
тою поміж Чанг-Гзе-Лінгом й котроюнебудь з
названих держав. Можливість комбінацій є вели-
чезна й кожна з тих можливостей є безпосеред-
ньо реальна.

Нинішній московсько-китайський конфлікт
можна лише зрозуміти, коли знати історію Ман-
джурії як політичного обекту. До 1894-95 р.
Манджурія була інтегральною частиною ще в
той час китайського цісарства. В тих роках від-
булась японсько-китайська війна, яку китайці
програли і в якій вони втратили на користь Япо-
нії остров Формозу і два півострови Корею й
Ліяу-Тунг разом з Порт-Артуром. Завдяки пре-
сії західно-европейських великодержав японці
Ляу-Тунг і Порт Артур повернули, але замісць
китайців — його дістала — Росія. Програна вій-
на 1894-95 р. означує для Китаю страшний наїзд
західно-европейского імперіялізму. Китайці бу-
ли примушені віддавати в чужинецькі руки ти-
тулом чужинецьких концесій одно місце за дру-
гим (Вей-Гай-Вей взяли англійці, Кіоу-Чау німці
і т. д.). На тім підложу вибухло в 1900 р. велике
китайське протиевропейське боксерське повстан-
ня, яке одначе наїздники здавили, накидаючи ки-
тайцям ще тяжчі концесійні договори. Одначе
понад усім тим стояло китайське бажання від-
плати й почуття ненависти до властивого спри-
чинника усього цього національного китайсько-
го лиха — японців! Китайці зрозуміли, що зма-
гатись з Японією їм самим не сила й бажали най-
ти собі союзника, який міг би противажити силу
японської експанзії на азійський континент. За-
ходами визначного китайського політика Лі-
Гунг-Чанга заключено в 1897 р. поміж Росією і
Китаєм приязний договір, силою якого китайці
добували собі протияпонського „союзника", а
москалі діставали в заміну концесію на Манджу-
рію, при чому права державного суверенітету
над Манджурією залишалися по стороні Китаю.

Важна була манджурська концесія для Петер-
бурга тим, що до цього часу царська Росія не
мала на своїм сибірськім пацифічнім побережу
ані одної пристані вільної від леду на протязі
цілого року. Отримуючи в управу Манджурію
Росія добувала бажану їй пристань в Далекому
Дайрені. З місця використовуючи ситуацію, цар-
ський уряд почав будувати впоперек цілої Ман-
джурії — отже правно впоперек китайського
державного простору — т. зв. **східно-китайську
залізницю,** вважаючи її зрештою цією артерією,
якою мало в майбутньому розливатись у Ман-
джурії російське життя і яка мусіла в результаті
привести Манджурію вповні під російське пану-
вання. В той час Манджурія мала не цілих 2 мі-
ліони мешканців, здебільша кочівників, самаж
країна була непривітним запустілим напів диким
степом. Залізниця, що її російський уряд почав
оце будувати, мала бути номінально спільною,
російсько-китайською, будованою на спільні ко-
шти. Одначе царський уряд вклав в підприєм-
ство 350 міліонів рублів, китайці-ж не цілих 15.
Управа східньо-китайської залізниці лежала ціл-
ковито в російських руках — як теж фактичне
панування над Манджурією. Сполучивши велику
сибірську залізницю через Іркутськ, Читу й Вла-
дивосток у велитенську, найбільшу на світі заліз-
ничу магістралю, російський уряд почав будува-
ти дуже важливу відногу тієї залізниці з Харбі-
на через Мукден до Дайрену й Порт Артура аж
до Жовтого Моря. Оту відногу названо **півден-
но-манджурською залізницею.** Згодом почалася
„російська" — а по правді — **українська кольо-**
нізація Манджурії. Коли пізніші події припинили
процес насідання славянського елементу на од-
ному з найважливіших місць західного побере-
жа Спокійного Океану, то проте ще нині **живе
в Манджурії понад 200.000 українців,** в самому
Харбіні приблизно 50.000. Чим далі, тим ставало
виразніше, що не вважаючи на міжнародні умо-
ви (після повалення боксерського повстання в
1901 р.) про „вільну руку" великодержав у Ман-
джурії, Манджурія скоро чи пізно стане інте-
гральною частиною російської імперії. Одначе
справа ускладнювалася тим, що зmodернізована
й зростаюча в силу Японія, залиаана приростом
населення, почала також і собі звертати увагу на
незаселену Манджурію. Поволі манджурська
справа робиться обектом російсько-японської
політичної контроверсії. Вона-ж є в дальшому
одною з причин вибуху російсько-японської вій-
ни в 1904-05 р. Росія цю війну програла й утра-
тила в користь Японії цілу південну Манджурію
разом з південно-манджурською залізницею. В
1905-6 р. японці перебудували її на вузьку ши-
рину своїх залізниць. Так почалося велике ро-
сійсько-японське змагання за Манджурію, яка
зрештою у своїй цілости ще перебувала під ки-
тайським суверенітетом. Корінне населення Ман-
джурії не було з самого початку ані китайське
ані японське ані славянське — суто манджурське.
Та покищо, слабкий приголомшений Китай не
смів встрявати в оте російсько-японське супер-
ництво над його державним простором. Та при-
йшов і на це час — про що розкажемо завтра.

Зенон Пеленський.

Методичне завоювання.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 10. липня 1929.

I.

Кілька днів тому президент „Загальної Електричної Спілки", одного з наймогутніших французьких підприємств, виголосив на загальному зборі акціонарів промову, яку весь французький економічний — і не тільки економічний — світ відчув як заклик алярму, як дзвін тривоги. Промові цій можнаб дати в заголовок „Методичне завоювання": це заголовок брошури, яку перед великою війною видав був славний сьогодні поет і академик Поль Валері, і яка мала предметом систематичні, методичні й всесторонні заходи тодішньої Німеччини на мирне завоювання Франції й цілої Европи. Обставина цікава і безмірно характеристична: першорядний французький промисловець прикладає оце, в 1929 році, до Зединених Держав Америки точнісько такі самі оцінки і підозріння, які французи прикладали були перед 1914 р. до Німеччини.

„Давня небезпека — говорив п. Азарія — зазначується щораз виразніше: промислова маса Зединених Держав налягає на Европу і загрожує їй придушенням...

„Смілива, енергійна і дисциплінована людність зуміла використувати безмірні природні багацтва нової країни. Продукція сировини, як бавовни, нафти й міди, перевищає в Америці всю продукцію решти світа; а що вона переходить потреби самої країни, то вона виявляє собою найактивніший елемент вивозової торгівлі".

І французький промисловець перестеріг Америку — перед „нестерпним надужиттям її господарської потуги, яке мусілоб викликати реакцію з необчисленними наслідками".

Невже справді вистане звернути увагу американців на „необчислимі наслідки" і вони в туж мить стануться здержливішими і поміркованішими? Казав, було, старий Гете Екерманові: „Колиб уряди завжди були інтелігентні, а народи мудрі, то не булоб ніколи війни". Ці слова однаково правдиві що-до господарської війни, як

ВІКТОР ПЕТРИКЕВИЧ.

Битва під Полтавою.

Культ Мазепи в чужому й українському письменстві.

Битва під Полтавою, що відбулася 8. липня 1709 року, була трагедією не лише в історії України, в її змаганнях до державности, але була взагалі преважною подією в історії Европи. Ця битва змінила вигляд карти Европи, вона була початком упадку Швеції і початком могучости Росії, яка оперши сь о Балтійське і Чорне Море, стала головною силою на Сході Европи. Битва під Полтавою рішила далі й про долю Польщі. Дві замітні індивідуальности XVIII в. стрінулись і боролися у цій битві: Карло XII., 26 літній шведський король, великий войовник, славний своїми дотеперішніми побідами над Данією, Саксонією, Польщею і Москвою, та цар Петро, хоча у воєнній штуці ученик Карла XII., але зате дуже зручний політик і талановитий організатор та реформатор держави. Битва закінчилася страшним погромом Карла XII. і його союзника гетьмана Мазепи. Шведи, вичерпані девятилітньою війною по далеких землях, віддалені на тисячі кільометрів від своєї батьківщини, без ніякої допомоги з неї ні воєнним матеріялом, ні людьми, не оперлися свіжій, більше ніж двічі численній московській армії, добре вивінуваній у воєнне приладдя. Погром під Полтавою перекреслив всі дотеперішні перемоги Карла XII. та всі пляни й надії Мазепи та українців.

Ця битва, як кожна подія европейського значіння, мусіла знайти свій відгук, своє освітлення і зображення у науковому і гарному письменстві. Найперше в науковому — в описах очевидців, істориків — відтак в гарному письменстві — в творах поетів, повістярів і драматургів. Девятьнацять літ після битви під Полтавою 1728 р. появилась у французькій мові книжка Нордберга **Histoir du Charles XII,** відтак 1731 р. Вольтера: **Histoir du Charles XII,** знов 1741 р. Адлерфельда: **Histoir militaire du Charles XII** Хоч ці твори, як самі наголовки вказують, занимаються головно особою Карла XII., то проте чимало сторінок вони присвячують також його союзникові Мазепі і взагалі Україні. Між тими творами вирізняється двотомова монографія Вольтера (1694—1778), славного французького письменника, фільософа, історика, при цьому — великого стиліста, — перекладена на всі важніші европейські мови, — для нас особливо замітна симпатією автора до особи Мазепи і державних визвольних змагань України.

Питання, звідки Вольтер черпав свої відомости про Україну, її історію, про козаків та Мазепу? Коли Вольтер писав Історію Карла XII., порозумівся з гетьманом Пилипом Орликом, що тоді перебував на еміграції в Сальоніках, при помочі його сина, що жив в Парижі.*) Пилип Орлик прислав відповідні матеріяли. Можливо, що деякі інформації дістав Вольтер і від тих поляків, що спочували плянам Мазепи, служили в війську Карла XII., і після полтавського бою опинились у Парижі. Що відомости Вольтера про Україну походили від людини, що сама стояла в центрі подій і на них дивилась з українського становища, на це вказує його поінформованість в українських справах, не легка в тих часах для чужинця на Заході. Гетьман Мазепа „відважна людина, далекозора, невтомна у праці, хоч поважного вже віку" — „хотів стати незалежним володарем і утворити могутнє королівство з України і відломків Росії". Таке уважливе у Вольтера розуміння особи і змагань Мазепи, як борця за волю батьківщини, що жертвує все для найвищої ідеї, людини великої освіти, особистої культури і такту, дало почин до культу Річ ясна, що письменники не вдоволилися виключно історичною правдою, яку найшли в Вольтера, але доповняли її відповідно до рівня своєї творчости і фантазії чи-то любовними пригодами з життя Мазепи, чи легендами, які розвинулися довкола його особи. Мазепу звеличали у своїх творах корифеї письменства на Заході, а це: Байрон (1818 р.), Гюґо (1828 р. його Мазепа — це символ змагань і поривів людського духа), Словацький (1840 р.), і чимало другорядних і третьорядних письменників. Цирк Франконі в Парижі виставляв (1825 р.) фантастичну пантоміму „Мазепа", в якій з історичного гетьмана осталось хіба тільки імя і романтична пригода з молодих літ, а французькі малярі **Vernet** і **Boulanger** в роках 1828—30 намалювали образ, як Мазепа на коні жене степом.**) Імя Мазепи стало відоме майже в усіх письменствах. Можна сміло сказати, що це імя, звеличане в історії Вольтером і поширене в гарному письменстві, спопуляризувало на Заході й саме імя України. Мазепи в західньо-европейському письменстві до звеличування його в поезії, драмі, повісті.

Інший тип Мазепи повстав в російському письменстві. Розрив Мазепи з царем і злука з Карлом XII., це був страшний удар у великодержавні пляни Петра, бо здійснення ідеалу Мазепи було би повернуло Росію в давне московське „государство". Тому-то після полтавського бою саме імя Мазепи та його прихильників („мазепинців") стало символом заперечення Росії на українських землях, протестом проти русифікації і символом українця-самостійника. Звідси й ненависть всіх офіціяльних чинників Росії: церкви, науки, мистецької творчости до особи гетьмана. Щоби його особу зогидити і знеславити навіть серед земляків, казьонні російські історики та письменники послугувалися приблизно тою самою методою, якої польські історики й письменники вживали у відношенні до Хмельницького. Одні й другі зображували наших

*) Борщак: Вольтер і Україна. Світ ч. 21—22 1927. ст. 15

) Gubrynowicz: **Mazepa w historji i poezji (Juljusz Slowacki: Mazepa. wyd. Bibl. Narod.)

щодо війни взагалі — зрештою перша нераз родить другу.

II.

Як зразки методичного завоювання наводить промисловець дві галузи, які особливо торкаються електричної промисловости. Передовсім автомобілі:

„Страшенна американська продукція — майже два міліони автомобілів у 1928 р. — позволяє Америці імпортувати в Европу, не зважаючи на кошти перевозу, мита і всякі інші видатки. Одначе, щоб оминути й ці видатки, вона оселюється в Европі: тільки-що вона купила велику німецьку автомобілеву фірму Опель; щось подібне готується й на Францію. Одначе вже й тепер вона підкошує французьку автомобільну промисловість. Експорт французьких автомобілів упав з 46 тисяч у 1927 р. на 39 тисяч у 1928 р.; зате ввіз американських возів піднісся з 5 тисяч у 1927 р. на 9 тисяч у 1928 році. А в цьому, 1929 р., ввіз американських автомобілів уже зріс на 60 проц. в порівнанні з попереднім роком..."

Перед автомобільною промисловістю Франції (в якій між ін. працює кілька тисяч і українських робітників) зарисовується загроза крізи й безробіття.

Одначе не краще, а ще гірше представляються вигляди французької кінематографічної промисловости в її дужаннях з американським суперником.

III.

„Фільмова промисловість — каже през. Азарія — сьогодня в Америці така могуча, що вона може накидати свої умови закордонові. Натомість французька кінова промисловість щораз дальше падає: перед війною Франція експортувала 90 проц. своїх фільмових витворів за кордон, а сьогоднішня французька продукція заспокоює всього тільки слабоньку пайку своїх-же, французьких, потреб.

„Американська фільма шляхом повільного та методичного просякування опанувала всі французькі кінові салі. Вона накидає свої умови й вимоги одною тільки погрозою: що відкличе всі свої фільми з французького ринку, який заспокоїти не в силі французька продукція..."

Чим отже заступити в разі американської відсутности американську фільму? — питається французький діяч. Хіба тільки фільмою німецькою, зрештою гіршою від американської.

Висновки його крайно песимістичні. Коли вірити йому, то Франції лишається тільки вибір між двома визисками і двома вимушуваннями, шантажами — американський віритель (за воєнні довги) з одного боку, німецький довжник (за репарації) з другого. Один і другий диктуватиме свої умови й вимагання: перший погрозою стягнути довги, другий загрозою відмовитися платити довги.

В. П.

нальних героїв у найпоганіших красках як крайніх самолюбів без ніякої ідеї, що для власної користи і наживи задумали погане історичне діло. Вправді російський поет-декабрист Рилєєв (згинув на шибениці 1825 р.) в своїй поемі „Войнаровскій" звеличав Мазепу, як борця за волю України, але таке розуміння гетьмана було в Росії вимкове і випливало з вільнодумного, революційного, якраз офіціяльній Росії ворожого світогляду поета; не без впливу на нього був і республіканський дух української „Історії Русів". Вислів відношенню до Мазепи царської Росії дав найбільший російський поет Пушкін в „Полтаві" (1829. р., яку Гребінка в 1836 р. видав в українськім перекладі). Мазепа — це „ізменнік", лукавий, самолюб, старий женолюб, хитрий обманець і т. д. Таке розуміння перейняли й менші російські письменники.

У творах українського письменства, присвячених особі Мазепи, можна замітити кілька фаз. Діяльність Мазепи до злуки з Карлом XII., його опіка українською культурою, його хист володаря, його освіта знаходили серед освіченої верстви загальне признання і сильний відгук в письменстві та малярстві. Сам гетьман, людина веселої і погідної вдачі, любив поетів та мистців і по традиції сам пробував своїх сил в поезії. Заховалися дві пісні з глибоким політичним змістом, після переказу Мазепою зложені, та — любовна переписка з Мотрею. Поети присвячували йому свої твори та панеґірики. Наш замітний драматург тих часів Теофан Прокопович присвятив йому свою драму „Владимиръ" (1705 р.), де в спільноту звеличав Мазепу за побіди над татарами і покровительство над Академією, називаючи його Самсоном, що покорить невдовзі льва (герб Швеції). Знову простий нарід не зберіг добрих згадок про Мазепу. Нарід не розумів вищої політики гетьмана і винував його за царські здирства і знущання.

(Продовження буде.)

Радянська Україна.

Досягнення української кооперації.

Українська кооперація зростає з року на рік, не вважаючи на важкі умовини товаропостачання в останніх роках. Зростання обігів *робітничої кооперації* характеризують такі цифри: якщо мин. року ті обіги виносили 768 міл. карб., то в цьому році вже за перше півріччя досягли вони 455 міл. карб. Коли зростання робітничої кооперації відбуватиметься в нормальному темпі, то при кінці розробленої пятирічки вони виноситимуть 1,8 міліярда карб. Робітнича кооперація відіграє значну ролю в задоволенні потреб робітництва і охоплює вже 55 відс. робітничого бюджету. Але це припадає переважно на промисловий крам. Щож до задоволення попиту робітництва на с.-г. продукти, то в цій галузі роб. кооперація ще не розгорнула належної роботи. Тепер вона охоплює попит робітництва на ці продукти лише на 22—25 відс. Наприкінці пятирічча, коли будуть здійснені всі накреслені заходи в справі будівництва відповідних крамниць і складів для зберігання с.-г. продуктів, передбачається охопити потреби робітництва на 65 відс. Потреби-ж на промисловий крам передбачається охопити на 90 відс.

Робітнича кооперація має також великі досягнення в галузі коперування робітництва. На 1 квітня біжучого року кооперовано близько 54 відс. всього дорослого населення міста та 78 відс. усіх членів профспілок. Наприкінці пятирічча передбачається кооперувати 2,8 міл. чол., тобто 70 відс. всього дорослого населення міста, а кооперування членів профспілок передбачається довести до 95 відс.

Значні досягнення є і в галузі розгортання активности кооперованих мас. Зокрема, треба відзначити, що біж. року кооперативний актив робітничої кооперації збільшився на 60 відс. проти минулого року. Кількість крамничих комісій вже дорівнює 2.500 проти 1.600 минулого року.

Таксамо швидким темпом зростає *сільська споживча кооперація.*

А саме 1927 р. в сільській споживчій кооперації було 2.180 тис. пайовиків, минулого року — 3,1 міл., а на 1 квітня біжучого року кооперована маса селян становить уже 3,8 міл. чол. Отже за півтора року кількість селян пайовиків сільської споживчої кооперації збільшилася на 75 відс.

За пятирічним пляном передбачається залучити до лав кооперації з кожного селянського господарства одного члена родини. Отже загальна кількість пайовиків має дійти наприкінці пятирічча 8 міл. чол., тобто 50 відс. всього дорослого селянства. Бідняцькі господарства передбачається кооперувати повнотою вже наступного року.

Проте, обслуговує пайовиків споживча кооперація на селі ще недостатньо. На початку біж. року було всього 13.300 кооперативних крамниць по селах України. Тому на кожну крамницю припадало до 2.000 пайовиків. За пятирічним пляном кількість крамниць має збільшитися до 23.5000 одиниць і тоді на кожну крамницю припадатиме до 1.000 пайовиків. Нові крамниці будуть устатковані значно краще, ніж теперішні. Щоб поліпшити обслуговування селян пайовиків передбачається також організувати базарні ятки та рундуки.

С.-г. кооперація розгортає величезну роботу в галузі організації селянства та кооперативізації сільського господарства. За останні роки є значні досягнення. Уже торік в системі с.-г. кредитової кооперації було 34.1 відс. всіх селянських господарств України. Спеціяльна с.-г. кооперація залучила до своїх лав 20,4 відс. всіх селянських господарств.

За пятирічним пляном до лав с.-г. кооперації передбачається залучити близько 60 відс. всіх селянських господарств. Бідноту-ж передбачається кооперувати повнотою.

Соціяльний стан с.-г. кооперації переважно бідняцько-середняцький. Зокрема незаможників у складі кредитової кооперації 61,1 відс., середняків —34,2 відс., заможних груп тільки — 2,7 відс., інших — 2 відс. В спеціяльній с.-г. кооперації кількість незаможників становить 48,2 відс., середняків — 46 відс., заможних груп — 4,2 відс., інших — 1,4 відс.

Господарська робота с.-г. кооперації також рік-у-рік збільшується. Біжучого року товарообороот с.-г. кооперації становить вже 1.560 міл. карб. До кінця пятирічча передбачається довести його до 4.6 міліярд. карб. Особливо має збільшитися збут харчових продуктів — з 667 міл. до 2,9 міліярда карб.

За океаном.

Делеґат „Рідної Школи" в Канаді.

Делеґат старокраєвої „Рідної Школи" п. Лев Ясінчук приїхав, як ми вже повідомляли, дня 20-го червня до Вінніпеґу, Ман. Дня 25-го червня відбулись там в читальні „Просвіти" збори товариств, одночасно із зібранням українського товариства в Канаді т. з. Український Червоний Хрест. На зборах промовляв п. Ясінчук. На тих самих зборах ухвалив У. Ч. Хрест із своїх фондів виплатити для „Рідної Школи" 1.500 дол., для інвалідів 500 дол. і для політичних вязнів 500 дол. З Вінніпеґу поїхав ще п. Ясінчук відвідати українські товариства в Едмонтоні Алта і в Саскатуні, Саск. Опісля знову вернувся до Вінніпеґу, де 28-го червня промовляв на других зборах українських товариств, що обговорили справу несення постійної помочи старокраєвій „Рідній Школі".

Стрілецьке свято в Дітройті.

Дня 23. червня відбулося в Дітройті, Миш. українське стрілецьке свято в Українському Січовому Городі. На святі роздав голова Української Стрілецької Громади з Філядельфії, д-р Володимир Галан, відзнаки всім українським стрільцям, що брали участь в українській визвольній війні, а між ними й о. Л. Сембратовичеві, бувшому полевому куратові Української Галицької Армії. Відтак слідували промови і привіти представників ріжних Товариств. Свято звеличав хор „Думка" своїми гарними продукціями.

Українець видавцем англійського журналу.

З Едмонтону, Альберта (Канада) повідомляють: Іван Рудик, син визначного українського бизнесмена в Едмонтоні, гостив тут кілька днів цього місяця і вернувся знову до Вашинґтону, де він є бизнесовим менаджером так званого „Стендерд Ремідіз Паблишинґ Ко". „Стендерд Ремідіз" — це місячник, незвичайно популярний між аптикарями і фабрикантами в Америці. Гром. Іван Рудик родився вже в Едмонтоні (Канада) і дістав там нижчу й вищу освіту, а перед кількома роками вибрався звідти до Америки (себто до Злучених Держав) пошукати своєї „ліпшої долі". І, видно, найшов її.

Ювилей гром. А. Цурковського.

На днях минуло 15 літ від часу, як гром. Антін Цурковський прийшов працювати до асек.-допомогової орґанізації „Провидіння". Він прийшов 2. липня 1914 року на редактора „Америки", орґану „Провидіння". В тому часі „Америка" зачала була виходити як дневник в малому форматі і гром. Цурковський був самий один її редактором, за що одержував спершу платню по 40 долярів місячно. На становищі редактора „Америки" був гром. Цурковський 12 літ, а три роки вже працює як головний рекордовий секретар „Провидіння", так, що тепер минуло 15 літ його праці в „Провидінню".

Відгомін воєнного дикунства.

Інтернаціональний конгрес хірургів без участи німецьких учених.

За кілька тижнів має відбутися у Варшаві 8-ий інтернаціональний конґрес хірургів. У цьому конгресі візьмуть участь делеґати усіх держав, за винятком лише німецької делеґації. У першому конгресі, що відбувся після світової війни, учені хірурґи центральних держав теж не взяли участи, бо бюро інтернаціонального комітету не вислало до них запрошень. Бюро зробило так на основі резолюції, яку ухвалила конференція академій антанти про зірвання зносин з ученими центральних держав. Конґрес хірургів у Парижі не лише одобрив цей крок бюра, але також ухвалив резолюцію, в якій осудив поведінку німецьких учених підчас війни. Року 1926 на конгресі хірургів у Римі рішено знову прийняти до інтернаціонального союзу хірургів центральних держав і передано цю резолюцію комітетові хірургів центральних держав. У відповідь на це професор Кітнер іменем німецького союзу хірургів повідомив бюро, що жадний поважаючий себе німецький хірург з огляду на незвичайно образливе рішення союзу в Парижі не візьме участи у конгресі, який має відбутися у Варшаві. Насамперед союз мусить відкликати своє паризьке рішення і висловити жаль з приводу нього. Тільки тоді німецькі хірурґи зможуть брати участь в інтернаціональному конґресі.

Пожежа Анґори.

У ночі на 20. липня повстала в столиці Туреччини, Анґорі, пожежа. З причини сильного вихру тоді було вгасити огонь. Згоріло богато великих будинків. Скільки було жертв у людях, досі не знати.

Із поліських гараздів.

I.

Міністерство внутрішніх справ відкинуло рекурс ініціяторів заложення кружка „Рідної Школи" в Бересті на Поліссі, який був зло- жений в серпні 1927 р. на відмовну відповідь поліського воєвідства зареєструвати кружок Р. Ш. в Бересті. Міністерство мотивує свою відмовну відповідь тим, що в статуті „Рідної Школи" не окреслено виразно терену діяль- ности Товариства.

II.

Поліська шк. кураторія в Бересті ула- джує в місяці серпні в Пружані курс біло- руської мови для вчителів Полісся, мотивуючи це слідуючим. „В звязку зі спеціяльними умо- вами вчительської праці на поліському селі се- ред білоруської людности, стає конечністю, щоб учительство шкіл „повшехних" знало мо- ву місцевої людности. Кураторія підкреслює дуже мале зацікавлення вчительства курсами білоруської мови в минулому році і має надію, що в б. році вчительство належно доцінить значіння цього курсу й візьме численну в ньому участь".

В обіжнику про орґанізацію ріжного ро- да вчительських курсів у біж. шк. році кура- торія ні слова не говорить про курс україн- ської мови, про потребу знання для вчитель- ства Полісся української мови. Звідсіль ви- сновок, що кураторія трактує людність По- лісся, як людність білоруську, на підставі ві- домої статистики 1921 р.

А деж ділися ті стоси шкільних деклярацій, які українське громадянство Полісся в минулих роках складало до шкільних інспекторів з домаганням рідної української мови в школах? Вони не переконали кураторію, що Полісся є українське, що Берестейський, Кобринський, Дрогичинський, Пінський, Сарненський і Кам. коширський повіти цілком, а Пружанський, Косівський, Столінський і Лунинецький на половину є повітами українськими; що найелементарніші вимоги педаґоґіки говорять з давних давен за те, що людність вказаних повітів Полісся повинна мати свою рідну школу.

Українська людність Полісся, розуміючи велику вагу рідної школи, повинна домагатися від шкільної влади рідної мови та своїх учителів-українців по школах. Робити це можна в спосіб зложення шкільних деклярацій, висилання делеґацій до шкільних інспекторів і кураторії з домаганням рідної мови в школі. Робити це треба свідомо, сміло й уперто на основі істнуючих законів, щоби шкільна влада бачила, що має діло з свідомою українською громадою, щоб шкільна влада побачила ще раз наочно, що Полісся є українське, а не білоруське, яким кураторія хоче його зробити.

III.

За старостування у Бересті старости Барана Повітовий Сеймик не дав ні одного гроша на „Просвіту", не дивлячись на просьби „Просвіти" й домагання членів Сеймику українців. Староство домагається й побирає стемпеву оплату від дозволів на вистави й карнавочні збірки (по 6 зол. 60 ґр.). Одержати дозвіл, то треба попоходити до староства; частіше всього просьба про дозвіл полагоджується відмовно, бо це помешкання для вистави „не відповідає вимогам закону", (а деж на поліському селі знайти краще помешкання за клуню чи простору хату ?), або „населення обтяжене збірками інших товариств" (відомо, що не наших, а польських). Але часто само одержання дозволу від староства не ґарантує, ще відбуття вистави, бо постерунковий на місці має таку силу, що забороняє виставу, розганяючи зібравшихся артистів і публику (Хмелево, Лускали). На інтервенцію „Просвіти" в цій справі староство мовчить.

Головна Управа „Просвіти" з приводу всіх цих перешкод зложила рекурс до поліського воєводи.

IV.

Останні річні загальні збори „Просвіти" в Бересті на Поліссі дали нагоду „Новому Життю" показати „зміст і гостроту" свого сель-робівського пера. „За селянсько-робітничу Просвіту на Поліссі!" кричить „Нове Життя" 14/VII ц. р. Так, інакше „Просвіта" існує для ґрафів чи льордів, а селянам і робітникам бороннться вступ у члени „Просвіти". „Нове Життя" лякає своїх читачів на смерть „ундо-петлюріядою", яка засіла в „Просвіті" і радить домагатися скликання надзвичайних загальних зборів, щоб „ундо-петлюріяду" вигнати таки з „Просвіти". Аж 12 раз ужито в дописі виразу „ундо-петлюріяда" в ріжних відмінках.

Одним словом, допис має своєю метою доказати, що колиб „Просвіта" була в руках сельробів, то все процвіталоб в „Просвіті": і засоби для провадження праці знайшлисяб, і всі працювалиб, і акуратно платилиб вкладки...

Дурять цією писаниною маси та й годі, і то нахабно дурять. Бо нехай наочно докажуть, до чого довели сельроби „Просвіти" на Волині, в Ковлі й Дубні, якого чуда доказали й доказують сельроби в Холмі з „Рідною Хатою"? Це вже всім відомо. Але маси не вельми то слухають уже тої сельробівської брехні, не дивлячись на шалену аґітацію в пресі й на місцях захоплювати „Просвіту" в сельробівські руки.

Берестє. **Просвітянин.**

Велика польська конференція в Біярріц.

Ґазета „Паріс Міді" повідомляє, що цими днями відбудуться в Біярріц дуже важні наради польських міністрів та дипльоматів. У Біярріц, як відомо, перебуває тепер премієр Світальський та шеф урядової партії в соймі, полк. Славек. Міністр закордонних справ Залеський, що лічиться в Нормандії незабаром приїде до Біярріц. Туди приїдуть також польські посли в Парижі та Берліні.

Пятий конгрес національностей в Женеві.

Пятий европейський конґрес національностей відбудеться 26—28 серпня, отже перед нарадами Ліги Націй, в Женеві. Цей конґрес буде мати особливе значіння з огляду на те, що на нарадах Ліги Націй будуть далі продовжуватися дебати над справою охорони національних меншостей. Як відомо, бюро конґресу свого часу виробило й передало комітетові трьох при Лізі Націй свій меморандум у справі національних меншостей. Першою точкою порядку дневного є справа: „Ліґа Націй і національности". Друга точка: „Завдання преси національних меншостей". На конгресі буде обговорена справа заснування інтернаціонального інституту для досліду національних справ, а також справа видання статистичного підручника на основі ґрунтовних дослідів національних ґруп в Европі. Безпосередньо після конґресу відбудеться підготовче уконституування союзу журналістів европейських меншостей.

З літнищ і лікувалень.

Свято Черча.

В неділю 21. ц. м. Черче, а тісніше кажучи: мінеральний живець Черче, обходило своє свято, яке своїм характером далеко виступає поза межі льокальности. Управа живця Черча постановила звернути увагу громадянства на цю наскрізь нову станицю нашого господарсько-промислового життя і з тією метою влаштувала посвячення нововибудованого головного павільону (палатки) та в загальному впорядкованих джерел.

У святі взяло участь не тільки саме Черче, купелеві гості й громадяни, не тільки спільники, але й недалекий Рогатин, майже вся Рогатинщина й Ходорівщина, представники львівських громадських установ і преси.

Вже напередодні черчанського свята явилися в Черчі гості, а між ними д-р Кость Левицький (заст. голови Надз. Ради Мін. живця Черче), д-р Степан Федак та д-р Тит Бурачинський. В неділю рано (в год. 10-ій) на майдані перед купальнею відбулася полева Служба Божа, до якої стало 12 священиків під проводом заслуженого о. дек. Осипа Яворського, а саме: о. дек. Григ. Гірняк із Винник, о. дек. Осип Логинський зі Струтина, о. Фіцалович зі Швейкова, о. Ів. Ліщинський з Борислава, о. Вас. Соловій з Пукова, о. Григ. Скасків із Дібринова, о. Мик. Потелицький з Клещівни та місцевий парох о. Іван Ратич. Підчас богослуження співав хор, зложений з купелевих гостей з участю арт. Ол. Кривицької. Відповідну проповідь, принорովлену до свята, на підкладі оздоровчих багацтв Черча, виголосив о. Вас. Соловій. Після богослуження посвячено три впорядковані джерела, а саме головне питне джерело названо згідно з місцевою номенклятурою „Кипячкою", а два інші впорядковані джерела „Черчанкою" та „Гладунівкою". На хрещення інших, побічних джерел прийде черга після їх повного впорядкування.

З черги посвячено головний павільон, після чого виголосив промову д-р Кость Левицький, зясовуючи історично повстання мінерального живця Черче та дотеперішні його розбудовані досягнення. В посвяченні брали вже участь представники Львова, що в міжчасі прибули полудневим поїздом. Між присутніми замітили ми голову Української Парл. Репрезентації д-ра Дмитра Левицького, д-ра Льва Ганкевича, пос. Остапа Луцького, дир. Крушельницького, дир. д-ра Мик. Чайківського (з Рогатина), д-ра Строцицького (з Ходорова) й інших. Були теж і представники львівської преси („Діла" і „Світу").

Офіційна частина свята відбулася серед великого здвигу народу з цілої околиці. Можна було бачити багато селянських возів, на яких поприїздили гості: селяни й інтеліґенти, кілька авт, ровери, а навіть вантажні авта (Пов. Союзу Кооператив з Бібрки). Деяку частину публики творили рогатинські жиди, які донедавна щонайменше байдуже ставилися до Черча.

Продовження свята, вже в неофіційному характері, відбулося в закладовій салі. В часі обідової пори промовляли о. дек. Гірняк, д-р Дм. Левицький, д-р Т. Окуневський, п. Соломка. Низку промов закінчив з гумором дир. Л. Лепкий.

Вечером в гарно прибраній салі відбувалися вечерниці дансінґового характеру, переплітані співом українських пісень. Другого дня (в понеділок 22. ц. м.) наші артисти з участю арт. Кривицької і закладової орхестри відограли в салі „Народнього Дому" відому оперету „Запорожець за Дунаєм".

Біля влаштування свята великі заслуги положила управа живця. Помагали їй щиро, не жаліючи труду, майже всі купелеві гості. Годиться теж зазначити, що гостей обслугували наші інтеліґентні дівчата. Взагалі ніхто, як з купелевих гостей, місцевих громадян, а навіть рогатинців, не відмовлявся від важкої праці, щоби в межах спроможности якнайгідніше приняти ті маси, що своєю участю звеличали це рідке свято.

Недільне свято розпочинає нову добу розвитку Черча, що приймає новий характер, а саме характер українського літнього осередку.

Затонув яхт єг. князя.

Люксусовий яхт єгипетського князя Ібрагіма наїхав на норвеських водах на підводну скелю та затонув до кількох хвиль. На яхті було 16 людей. Підчас катастрофи княжий почот спав у каютах. У переполосі кинулися всі на чердак, та опускати рят. човна вже не було коли. Князь і інші пасажири мусіли в біллю скакати у воду, щоби рятуватися. Часть розбитків доплила до берега.

—o—

Присуд у циганськім процесі.

Процес, який ведено від довшого часу перед кошицьким судом проти ватаги циган, обвинувачених у грабіжницьких убивствах, закінчився 20. липня. Гол. обвинуваченнх Фільке та Рибаря засудили на досмертну тюрму, а інші дістали по 4—15 літ вязниці.

—o—

НОВИНКИ

— Що це значить? В неділю 21. ц. м. на фестині „Сили", що відбувся в городі „Сокола-Батька", висіла на брамі жовто-блакитна хоругов. Вона чомусь не подобалася поліції, котра казала хоругов скинути. Це перший такий випадок у Львові. Що це значить?

— Пекуча справа Золочівщини. Дістаємо таке письмо: Дня 28. липня 1926 р. помер у Золочеві фундатор „Просвіти", емерит. управитель народньої школи у Вільшаниці, управитель приватної народньої школи ім. М. Шашкевича в Золочеві і директор Української Каси — загально шанований і всіми люблений Семен Наливайко. Розпорядженням останньої волі записав він Філії Товариства „Просвіта" цілий свій недвижимий маєток, а саме 5/8 частей ґрунт. виказу 2207 кн. гр. Золочів на власність. Реальність обнимає 1/4 морґа города і мурований партеровий дім в середмістю, що дуже надається на бурсу. Філія „Просвіти" в Золочеві, не маючи фондів на викуплення дальших 3/8 частей тої реальности, порішила ту реальність продати на публичній ліцитації в дорозі знесення співвласности. Дня 16. серпня 1929 р. в 11. год. передпол. відбудеться до ч. Е 2605/28 в суді городськім у Золочеві ліцитація тої реальности. Найнижча оферта виносить 800 зол. за цілу реальність; ціна купна має бути зложена до 30 днів від дня правосильности торгу. Велика шкода булаб, колиб ця реальність дісталася в чужі руки а крім цього факт той міг би на золочівське громадянство кинути некорисне світло, що воно не вміє шанувати памяти фундатора і утратить недвижимість, яка є конче потрібна і яку легко можна задержати. Розходиться про викуплення 3/8 частей тої реальности та заплату спадкової такси. На це треба около 4000 зол. готівки. Таку квоту дуже легко зібрати. Був між народнім учительством обговорюваний плян, аби ту фундаційну реальність обернути на утворення бурси для дітей учителів. Гадка дуже гарна і це

тимбільше, що бл. п. фундатор належав до учительського стану. Чомусь не знайшлося охочих до зреалізування того пляну. Тому я ще в 12. годині позволю собі той плян наново піднести і пропоную всім учителям і учителькам-українцям золочівського повіту приступити до його зреалізування. Є в Золочівщині 40 учителів. Зложіть по 100 зол. на руки Філії ще перед днем ліквідації, а Філія відступить реальність на учительську бурсу! Ласкаві зголошення прошу пересилати на руки підписаного, як голови Філії „Просвіти" в Золочеві. — **Д-р Теодор Ваньо.**

— Відгомін недопущення поляків з СРСР на варшавський зїзд. Читаємо в польських часописах: У Києві відбулася велика протипольська демонстрація. Кілька тисяч людей зібралося на пл. Богдана Хмельницького. Демонстрацію зорганізували на знак протесту проти недопущення на зїзд закордонних поляків у Варшаві делегації польських комуністів із Радянської України. Делегат III. Інтернаціоналу Лазоришек у своїй промові заповідав недалеку революцію в Польщі. Маніфестанти несли транспаренти з польськими й українськими написами: „Хай живе комуністична революція в Польщі!". Міліція не допустила демонстрантів під польський консулят. — У Харкові оголошено як відповідь на недопущення польських комуністів із Рад. України на варшавський зїзд відозву в імени 80 тис. поляків-робітників і селян Рад. України. В заяві цій м. ін. сказано, що СРСР був одинокою країною, в якій вибори на зїзд закорд. поляків переведено на справді демократичних основах. Далі сказано в заяві, що ніякої національної єдности в Польщі нема. Польський уряд переслідує нац. меншости, а польське працююче населення в СРСР не вимагає охорони своїх нац. прав польськими буржуями й обшарниками, бо саме в СРСР воно втішається такою свободою, добробутом і правами, яких ніколи не здобуде у своїй фашистівській батьківщині.

— Знову металеві обручки. Львівські обманці продали на вулиці Гершові Тайтельбавмові з Перемишля дві металеві обручки та ланцюшок як золоті за 400 зол. — Сливко Гр., залізничник із Ярослава, купив у львівських обманців 2 металеві обручки за 17 зол.

— Австрійського горожанина обікрали в трамваї. Австрійському горожанинові Кирилові Турчинові (зам. в готелі „Жоржа") вкрали львівські злодії портфель із 100 шілінгами, пашпортом і свідоцтвом приналежности, у хвилі, як всідав до трамваю біля двірця на Підзамчі. Як підозрілих поліція арештувала знаних злодіїв Пуздровського та Бодзеховського.

— Вломи до крамниць. До блаватної крамниці Лєстера при вул. Фірманській ч. 6. вломилися злодії та вкрали товарів на 10 тис. зол. Як підозрілих у цій крадежі поліція арештувала Мусаковича, Бурачинського, Томашевську та Сам Тавбера і передала їх судові. — При вул. Ветеранів ч. 1. дісталися до крамниці Фінкельштайнової злодії вибитим у мурі отвором і забрали галянтерійних товарів, чоколяди й тютюну за 5.000 зол. — Також до крамниці при вул. Станислава 8 дісталися злодії і забрали товарів на неустійнену ще суму.

— Директор „Арми" за кавцією на волі. Радна Палата окружного суду у Львові розглядала справу арештованого директора фабрики „Арма" д-ра Косовського та веркмайстра Сенчичника. Ухвалено випустити обох на волю за кавцією по 2.000 зол.

— Арештовані під закидом грабункового нападу. На родину директора народньої школи в Старім Самборі Шималу виконано на днях сміливий грабунковий напад. Напасники поранили дир. Йос. Шималу і його жінку Ванду та забрали 1.500 зол. Поліція арештувала в Дрогобичі як підозрілих у нападі Пилипа Нечипора, Мих. Гриндзюка та Петра Гащука, всіх із дрогобицького повіту. Підчас погоні за злодіями поліції стріляли в місцевости Генкова Гора біля Туставович. Гащука, який скривсь у копицю сіна, зранили в руку та шию. Всіх трьох арештованих передано судові.

— Пожежі. В Поздимирі (пов. Сокаль) у хаті Катерини Гук вибухла в ночі на 21. липня пожежа. Наслідком вітру огонь перекинувся на сусідні будинки, які вмить станули в огні. Згоріло 26 хат, 19 стаєн і 12 стоділ. Жертв у людях не було. Згоріла одна корова. — Дня 18. липня вийшов Мих. Березинський з Дрогомирчан (пов. Станиславів) із дому, оставляючи діти без нагляду. Діти бавилися огнем і спричинили пожежу, яка знищила ціле його газдівство. Огонь перекинувся теж на будинки сусіда Павла Фемерина та знищив їх до тла.

— Облога вбийника у Софії. Якийсь Ніколов у Софії у приступі зависти застрілив свою жінку та брата. Коли прийшла поліція перед його хату, Ніколов забарикадувався і став стріляти. Поліція відстрілювалася. Ніколов мав досить муніції, тому пять годин стріляв на поліцію. Поліція вжила вкінці ручних гранатів. Коли по боці поліції впало пятьох убитих і сімох ранених, дім Ніколова підпалили. Тоді Ніколов застрілився.

— Летунська комунікація між місіями францішканців в Африці. Летуни Кель і Фідморіс, які свого часу перелетіли з Ірляндії на Грінли Айленд, приняли становища організаторів летунської комунікації в Африці з доручення місії францішканців. Католицькі місіонарі хочуть удержувати постійну повітряну комінікацію між місійними станціями.

— Ювилей Блеріотового лету. Людвик Блеріо, який в 1909-ому році перший перелетів канал Ля Манш, повторить свій лет у 20-ті роковини того історичного дня. Він осяде в Доврі, де тепер є памятник на память першого лету. Блеріота гоститиме англійський уряд.

— З Українського Наукового Інституту в Берліні. На середу 24. ц. м. заповіджений в У. Н. І. в Берліні реферат проф. д-ра І. Мірчука на тему: Думки про працю В. Липинського „Релігія і церква в історії України" (II. часть).

— Справлення помилки. В статті В. Липинського п. з. „Нова Зоря" й ідеольогія гетьманців" („Діло" ч. 157), у другій колюмні, другий рядок з верху, замісць: „католицизм, завдяки своїй більшости" — повинно бути: **„католицизм, завдяки своїй більшій активности".**

Китайський маніфест до вел. держав.

Китайське мін-ство закордонних справ у маніфесті до урядів головних держав у справі переворотової діяльности СРСР стверджує, що Китай, як учасник Кельоґового пакту зробить усе, що в його силі, щоби не допустити до війни, але не може виректися оборонних засобів проти наїзника. СРСР веде переворотову акцію насланими агентами проти нанкінського уряду. Ревізії, переведені в консулятах СРСР у Китаю, викрили документи, які дуже компромітують СРСР і доказують, що большовицькі агенти ведуть шпіонажу та заг. переворотову пропаґанду. Китайська влада мусіла одобрити засоби в справі східньо-китайської залізниці, щоби зробити кінець зростаючій у Манджурії анархії. Уряд оголосить небаром документи в справі ревізії в більшовицьких консулятах у Китаю.

Відозва м. і. закидає, що уряд робив змову, щоби повалити національний китайський уряд. Ревізії, переведені в більшовицькім консуляті, виявили організування терористичної організації та тайної армії. Влада мусіла поробити заходи в справі східньо-китайської залізниці, щоби не допустити до внутрішнього заколоту.

Конфлікт полагодять мирно.

Бувш. державний секретар Кельоґ вірить, що Китай та СРСР не вестимуть війни, бо спір є такий, що надається до мирної полагоди. Льондонські часописи довідуються з Вашингтону, що Кельоґ буде мировим суддею в більшовицько-китайськім спорі.

Друга китайська нота до Москви.

Аґ. Райтера повідомляє з Нанкіну, що міністр закордонних справ нанкінського уряду в ноті до СРСР предкладає мирне полагодження конфлікту.

Китай не дасться упокорити.

Ген. Чанг-Кай-Шек в обіжнику до старшин і вояків каже, що Китай не дасться упокорити. Китай не бажає війни з СРСР, але мусить боронити своїх прав. Китай мусить злучитися проти червоного імперіялізму і прийме війну проти СРСР, коли це буде конечне. Губернатор Манджурії виїхав у Нанкін на конференцію з урядом. З Харбіна повідомляють, що команда китайських військ вислала 200.000 вояків на оборонні лінії вздовж кордону Манджурії.

Командант більшовицьких військ.

На революційній раді у Москві іменували командантом військ на манджурськім фронті бувш. команданта военної округи Куйбишева. Куйбишев є вже на манджурськім фронті.

Не дали пашпортів.

Кореспондент Аваса повідомляє з Пекіну, що нанкінський уряд відмовив видання пашпортів більшовицьким консулям і конс. агентам у Пекіні та Тієнтціні.

Німеччина посередницею?

„Есошойтед Прес" повідомляє, що урядові вашінгтонські кола висловили думку, що в більшовицько-китайськім конфлікті ролю посередника повинна би взяти на себе Німеччина, бо Німеччина є в приязних взаєминах із СРСР і Китаєм. Америка лише тоді згодилася би посередничити, колиб її просили всі держави. Японія з огляду на свої інтерес в Манджурії не входить зовсім у рахубу.

Відгомін протижидівських ексцесів.

Дня 22. липня ц. р. слідчий суддя почав доручувати акт обвинувачення академикам, обвинуваченим в участи протижидівських демонстрацій у Львові. Акт обвинувачення обіймає 14 сторін машинового письма. На лаві обвинувачених засядуть 32 академики. Двацятьсімох академиків прокуратор обвинувачує у публичному насильстві, якого допустилися тим, що дня 2. червня вдерлися до жидівської гімназії при вул. Жиґмонтівській та на людях, які там були, й на майні допустилися насильства та у проступку збіговища, якого допустилися тим, що не послухали державної поліції, з якою почали суперечку. 5-ох академиків обвинувачено, що не послухали приказу поліції, щоби розійшлися. Хоч обвинувачені розїхалися на вакації та не приняли особисто акту обвинувачення, то згідно з новою процедурою вистане оставити акти в місці їх замешкання. Розправа перед трибуналом суду відбудеться мабуть у половині серпня. На приказ міністерства справедливости обвинувачуватиме прок. д-р Лянєвський.

Спека й бурі в Европі.

Смертні випадки.

За останніх 48 годин навістила цілу Европу филя спеки. У Варшаві було в понеділок в полудне 33.5 степ. Ц. Про великі спеки приходять вісти з Німеччини, Австрії й інших країв. Відтам теж прийшли вістки про випадки смерти, спричиненої сонішним ударом, а також про випадки затонень. У Варшаві, купаючись, у Вислі потонуло 4 людей. Метеорольоґічні станції повідомляють, що годі сподіватися скорої зміни погоди та що спека триватиме далі. У Відні й околиці спека з дня на день більшає. Вулиці майже пусті. Авта курсують лише рано й вечором. Тисячі людей безупину сидять у Дунаї. Підчас купелі потонуло 19 людей, 42 людей померло на вулицях наслідком сонішнього удару. В Берліні з причини спеки мешканці виїздять у підміські околиці. В околичних озерах затонуло 13 людей, а вечором біля Ґрюнав, коли тисячі людей тиснулося до електричної залізнички, зударилися вагони повні прогульковців. В околиці Берліна та дальших, головнож біля Гамбурга, були в неділю електричні бурі в вихром. Великі шкоди заподіяли бурі в північнім Шлєзвіку. Підчас бурі потонуло 4 людей в альтонськім озері. Від громів згоріло кілька великих господарств. На острові Руґії грім ударив у шопу й запалив її. Згоріло 500 овець.

Над Надренією перейшов хмаролім із громами. У Дюрем упав великий град, повибивав шиби в домах. Через 20 хвиль град так бомбардував місто, що люди не могли показатися на вулиці. В Агердамі грім убив двоє людей.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·50—8·88·00, канадійський долар 8·80·00—8·81·00, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·06—0·05·25, французький франк 0·34·50—0·34·75, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінгів 43·20·00—43·50·00, радянський червінець 17·50—18·00.

Золото: 20 корон 36·20·00—36·60·00, 20 франків 34·20·00—34·50·00, 20 німецьких марок 41·25·00—41·80·00, 10 російських рублів 46·00·00—46·00·00.

Срібло: Австрійська корона 0·62·90—0·63·00 5 австрійських корон 3·25·00—3·35·00, австрійський фльорен 1·65·00—1·67·00, російський рубель 2·60·00—2·70·00, копійки на рубель 1·30·00—1·35·00

Збіжа.

Пшениця двірська 47·00—48·00, пшениця селянська 00·00—00·00, жито галицьке 25·50—26·00, ячмінь галицький броварняний 00·00—00·00, ячмінь на мливо 24·50—25·50, ячмінь пастівний 00·00—00·00, овес галицький 23·50—24·00, кукурудза румунська 29·50—30·50, фасоля промислова 0·00—0·00, фасоля біла 00·00—000·00 фасоля колрова 00·00—00·00, фасоля краса 00·00—00·00, горох пів-Вікторія 53·25—57·75, горох пільний 38·00—40·50, бобик 27·50—28·50, мішанка паст. в зерні 00·00—40·50, вика 35·10—36·50, сіно солодке краєве пресоване 6·00—7·00, солома пресована 4·00—5·00, гречка 28·50—29·50, льон 65·00—67·00, зубіль синій 25·00—26·00, ріпак озимий 00·00—00·00, мука пшенична 40 прц. 00·00—00·00, мука пшенична 65 прц. 74·00—76·00, мука житна 70 прц. 42·00—43·50, грисік кукурудзяний 00·00—00·00, мука кукурудзяна 00·00—00·00, отруби житні 15·00—15·50, отруби пшеничні 15·50—16·00, крупи гречані 57·75—59·75, пшоно 00·00—00·00, крупи ячмінні 42·00—43·00, пенцак 40·00—41·00, просо краєве 00·00—00·00, макухи льняні 41·00—42·00, конюшина краєва 000·00—000·00, мак синій 130·00—130·00, мак синій 90·00—100·00.

Дивогляди.

РАДИКАЛЬНОМУ ПРОВОДОВІ В АЛЬБОМ.

Смирний посол Шекерик і войовничий редактор Стахів.

У „Громадському Голосі“ ч. 29. є поданий звіт з віча в Жабі послів Кузика і Паліїва під заголовком „Паліїву не повезло“. Читаємо там таке:

„Ундівські посли Паліїв і Кузик скликали віче 23. VI. т. р. в Жабі—Ільци. Хоч був праздник, то все одно не було богато цікавих подивитися на тих ундівців. Оба ундівці зміркували, що недобре тут зачіпатися з соціялістами-радикалами, а тому говорили дуже „патріотично“.

Щойно коли на цім вічу виступив т. Шекерик-Доників і виголосив реферат про організацію лісових робітників, зійшлося більше слухачів і слухали з цікавістю. На кінці поставив т. Шекерик запит обом ундівським послам, чи вони годяться з хрунівським поступованням своїх ундівських партійників у Жабі, які при гром. виборах робили явну кирию. Однак оба ундівські посли мусіли зі стидом мовчати. Так то нічим скінчилася розбияцька рабанта ундівців у Жабі“.

У „Новому Часі“ з 22. ц. м. находимо ближче пояснення, як це було з отим провалом ундівців Паліїва і Кузика та тріюмфом радикала Шекерика.

Читаємо там таку заяву посла Паліїва:

„В національних газетах про те віче була тільки суха згадка, що воно відбулося. А причина цього дивогляду, про яку після такого допису в „Гром. Гол.“ вже можна розказати.

Згадане віче відбулося в місці осідку радик. посла Шекирика. Тов. Шекерик заявив по нашому приїзді, що він не хотів устроювати окремого віча, щоби не вносити замішання, але бажає говорити на нашому вічу. Ми на це радо згодилися. І віче відбулося в якнайкращій гармонії — дійсний дивогляд на нашій нещасній землі — без лайки і сварки. А по вічу звернувся до мене і пос. Кузика тов. Шекерик з маленькою просьбою, щоби не писати в часописах, що ми устроювали спільне віче, **бо через це міг би він мати в секретаріяті партії неприємности.** І я вволив просьбі тов. Шекерика до часу появи повищого допису в „Гром. Голосі“. Тепер нехай радикальні низи знають!

За те, що т. Шекерик не лаявся, не розбивав віча — він боявся **неприємностей.** Пос. Шекерик, як селянин і житель села знає, що кирия тільки шкодить селу. І певно оминає кириї. Але секретаріят радикальної партії цього не любить. **Бо тоді за радикальну партію ніхто не знав би,** ніхто про неї не чув би. **Виявитися може вона тільки в розбивацькій роботі...**“

Як бачимо, то історія того віча в Жабі настільки ґротескова, що годиться справді хіба тільки до рубрики дивоглядів. Радикальний посол Шекерик тихо й смирно, в идилічній згоді з 2-ма ундівськими послами відбуває віче в рідному селі. Промовляє на їхньому вічу, але — тремтить зі страху, що на це скаже диктаторський секретаріят партії! І просить, бідолаха, дискреції в ундівців. Вони й зберігають дискрецію, але радикальний секретар-редактор-диктатор не може стерпіти такої ганьби, як ундо-радикальна вічева спілка і на основі „власних“ авторитетних „інформацій“ — гатить допис про тріюмф радикала Шекерика над двома послами з УНДОбєдання! Можна уявити собі міну посла Шекерика й жабівських гуцулів, коли вони у „Гром. Голосі“ читали тії дива, що діялися у їхньому селі! І потім міну радикального Катона з „Гром. Голосу“, коли читав заяву пос. Паліїва! Це сюжет для театру „Кві про кво“.

Зі спортового життя.

Україна—Чорні І. Б. 5:3 (2:1).

Пята з черги виграна України у змаганнях за мистетцтво А-кляси! До змагань проти Чорних виступила Україна в складі: Ревера, Ґрещук, Скрегота, Бутель II., Цимбала, Борсук; Сич, Петрів, Мурський, Лисик, Кобзяр, отже з кількома грачами II. дружини. Самі змагання були дуже гарні, стояли на високому рівні і мала була ріжниця між цими змаганнями і змаганнями Чорні — Варшавянка за мистецтво Ліґи.

Хід гри цікавий — при легкій перевазі України, яка могла виграти не ріжницею 2-ох, але 4—5 ґолів. Першого ґоля для України стріляє у 20 мін. Лисик, але вже кілька мінут пізніше вирівнує для Чорних ефектовним стрілом лівий лучник з доброго подання правокрилового. Другого ґоля для України стріляє ще в першій половині Кобзяр.

Друга половина належала ще більше до України. Вже в перших мінутах стріляє третього ґоля Кобзяр з позиції, випрацьованої Петровим, який провадив мяча з другої половини грища, виминаючи противників певно і в стилю, яким може похвалитися дуже мало грачів, навіть ліґових. По малім непорозумінню коло брами України стріляють Чорні із замішання другого ґоля, але вже 2 мінути пізніше знову Кобзяр є тим, що підвищує стан до 4:2. Пятого ґоля стріляє з карного спокійно, як звичайно, Петрів. Серію ґолів закінчує далеким і сильним стрілом лівий лучник Чорних.

В Україні найліпшим був Петрів, що був чи не найкращим з усіх 44 грачів, яких ми бачили того пополудня на грищі Чорних. Крім Петрова добрими були Кобзяр і Лисик у нападі та Ґрещук на обороні. Поміч загально допасала — найліпший у помочі Борсук, хоч Цимбала мало в чім йому уступав. Найслабшими в нападі були Сич і Мурський, по останнім видно було, що довший час не тренував. Ревера на брамці загально вдоволив, хоч Новацький був би мабуть другого, а може й третього ґоля не пустив.

Дружина Чорних була зміцнена кількома грачами з ліґової дружини та представляла себе доволі сильним противником. Найліпшими частинами у них напад і оборона.

Публики до 2.500. Судля п. Набєлец добрий.

x.

Прогулька наколесників Спортового Товариства „Україна“.

Дня 5. VII. розпочала прогульку секція наколесників С. Т. „Україна“. До тепер перебула дорогу: Львів, Стрий, Долина, Калуш, Станиславів, Надвірна, Яремче, Ворохта, Косів, Заболотів, Делятин, Коломия, Городенка і Заліщики. По відпочинку в Заліщиках прогулька рушає в дальшу дорогу, а саме через Чортків, Галич, Стрий, Дрогобич, Турку, Самбір з поворотом до Львова. Непогода, яка тревала довший час, та злі дороги даються нашим наколесникам сильно в знаки.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича.

Белзі ж:
24/7 „Хмара“.
Долина:
25/7 „Базар“.
Брошнів:
26/7 „Осінні маневри“. 93 9-?

Український Театр під Дир. Івана Когутяка:

Белзі ж:
23.VII. вівторок: Король життя.
24.VII. середа: Кума Марта.
25.VII. четвер: Маруся Богуславка. 69 11—?

Великий Міський Театр:

Вівторок, 23-го липня год. 8·15 веч. Виступ театру „Qui pro quo“: „М. С. З.“ або „Памятай про мене“.

Середа, 24-го липня, год. 8·15 веч. Виступ театру „Qui pro quo“: „М. С. З.“ або „Памятай про мене“.

Кіна.

Апольо: Одиначка полку (Лявра ля Пляте). Геній це я.
Кольосей: Пригода в експресі (Гарі Піль). Три суперники. Схоплена циганами.
Лев: Два неподільні дні (Карло Альдіні).
Люна: Революція в Китаї. Виступ російського хору.
Марусенка: Содома і Гомора (Люсі Дорен, Мих. Варковій).
Оаза: Насліддство крови.
Палас: Людина з блакитною душею.
Пан: Король дансінгу.
Пасаж: Гунель злочинців. 3 амер. комедії.
Утіха: З причини реконструкції замкнено.
Фатаморгана: Студент із Праги (Г. Еверса з Конр. Вайдтом).
Химера: Авантурниця живоводі.

Добровільні жертви на допомогу ветеранам. (Виказ за квітень-червень 1929. в зол.). Д-р Р. Білас 10; М. Бриляньский 6; О. Боднарович 6; М. Бонковський 9; Д-р Т. Бурачинський 9; М. Біганський 4·50; П. Бакович 6; Д-р Д. Блаващкий 6; М. Бадлюк 6; М. Бончук 1·50; М. Базник 6; Д. Богачевський 3; С. Бріль 6; о. М. Блозовський 2; о. І. Брикович 5; Ю. Бупманюк 2; П. Бігус 4; К. Бутринський 2; В. Бурачок 2; С. Волошиновський 9; Д-р І. Вегера 3; В. Воробець 8; В. Васильків 3; Е. Винярський 3; І. Василик 6; Д-р В. Вітошинський 10; Т. Водяний 15; Д-р М. Волошин 10; О. Васюта 2; І. Громницький 6; В. Гафткович 2; М. Гаврисевич 15; І. Грабар 6; Ю. Галяревич 9; о. Е. Гаврилюк 4; О. Ганицький 9; С. Гайдучок 4; М. Галущинський 15; Р. Гузар 3; С. Ганицький 3; В. Грицина 3; Д-р Б. Гнатевич 3; інж. Герасимович 6; А. Гавриляко 3; І. Грещак 3; П. Гіббчук 10; М. Грицина 5; о. І. Гавриляшин 1; С. Гандзюк 7·50; Р. Голіян 3; О. Голинський 3; Я. Гузар 1; Д-р І. Гижа 3; К. Гуран 3; М. Гебус 0·90; П. Гораль 9; о. І. Гураль 4; Г. Гонтарський 3; Д-р Б. Гелещинський 15; Ю. Гоцький 2; Г. Дмитрів 5; інж. В. Дувало 10; Д-р Р. Дашкевич 6; В. Дуткевич 3; інж. П. Дурбак 15; І. Дідич 3; І. Желізко 6; М. Іваненко 2; Г. Новик 1; Ів. Коваль 1·50; Л. Кульчицький 3; Д. Кульчицький 3; О. Костик 9; М. Капуста 12; Д. Конюх 2; О. Кутиний 4; П. Купчинський 2; В. Кудрик 6; Д-р М. Коновалець 6; Я. Косоноцький 6; В. Кміцкевич 6; Я. Кузьмів 4; Д-р В. Константинович 15; С. Корецький 3; О. Карпінський 6; М. Кисілевський 10·50; Д. Квасниця 6; В. Кубаєвич 6; П. Коцюба 3; М. Копьолов 3; В. Курилович 9; М. Коцко 9; П. Костюк 8; С. Комар 4; І. Кузьминський 2·50; Яр. Левицький Вин. 15; Юл. Левицький 9; О. Лис 9; о. В. Лаба 10; Л. Лепкий 12; д-р Ю. Лешій 6; В. С. Левицький 3; О. Левицька 3; д-р Г. Лужницький 4; д-р М. Лепкалюк 7; Юр. Левицький 3; д-р Ос. Левицький 10; д-р. Л. Макарушка 7·50; С. Маґаляс 9; В. Мудрий 6; о. О. Малиновський 10; д-р М. Музика 7·50; д-р Л. Максимонько 7·50; М. Мельничук 6; А. Мудрик 9; Б. Макарушка 3; Т. Мартинець 6; Т. Мисак 3; Г. Маґітра 3; Я. Маренін 3. д-р М. Матюшенко 3·50; д-р М. Мельник 1; „Маслосоюз“ 99; І. Мойсей 15; І. Медвідь 9; А. Мельник 9; д-р Мурович 33. О. Мельникович 200; д-р І. Німчук 6; Л. Налуковий 9; „Нар. Торговля“ 99; д-р Я. Олексишин 6; Л. Оговський 6; д-р Е. Олексій 6; І. Ольховий 6; В. Паліїв 16; Д. Паліїв 25; д-р П. Падійчук 6; П. Постолюк 7·50; д-р Я. Пастернак 4; П. Петрик 4; А. Підкович 9; А. Палій 9; д-р З. Петрів 9; І. Пак 3; К. Плетінка 3; М. Павлик 6; Г. Панас 15; о. В. Подоляничук 5; о. В. Пилипець 8; І. Пашкевич 5; М. Питляр 10; Пов. Тов. Кред. Сокаль 15. Р. Раковський 6; Т. Рожанковський 15; І. Рудницький 7·50; д-р М. Рожанковський 30; В. Ратич 4; інж. В. Рижевський 20; М. Струтинський 6; Я. Скопляк 6; Л. Савойка 1; І. Семенів 7·50; д-р В. Старосольський 5; І. Стерлюк 6; П. Смаль 9; В. Свистун 10; П. Сікач 4; П. Скочидіс 8; Із. Строцький 20; Ю. Сохоцький 5; о. Т. Сембай 3; М. Терлецький 30; М. Творидло 9; І. Тиктор 9; С. Трусевич 5; С. Триш 3; О. Третяк 3; о. І. Татаринський 3; А. Траска 3; М. Угрин-Безгрішний 15; С. Український 2; Український Клюб 900; І. Фостаковський 7·50; І. Федак 3; Л. Федорович 9; д-р М. Холевчук 2; М. Хомицький 4·50; Ос. Хмара 6; С. Харамбура 3; „Центросоюз“ 99; Е. Чесник 3; П. Чубатий 6; о. В. Чопей 4; Л. Чубатий 4; Юл. Шепарович 15; Л. Шепарович 5; Юр. Шепарович 6; Ю. Шкрумеляк 3; д-р. Е. Щуровський 15; д-р В Щуровський 9; К. Єверський 9; З. Юзичинський 6.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.